

VSTASI SO STRMOGLAVILI BRAZILSKO VLADO

PREDSEDNIK WASHINGTON LUIS JE MORAL ODPSTOPITI TER JE ZAPRT V FORTU COPACABANA

Provizorična vlada je prevzela vse mednarodne obligacije in zahteva konec bojev. — Odstavljeni predsednik je prosil ameriško poslaništvo za zaščito, pa je ni dobil. — Vstasi, ki so strmoglavili vlado, so delali na svojo pest.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 24. oktobra. — Tukajšnja garnizacija se je danes zjutraj spuntala, česar posledica je bilo strmoglavljenje predsednika Washingtona Luisa in njegove vlade.

Poseben odbor, sestojec iz tukajšnjih generalov, katerim načeljuje general Leite de Castro, je prevzel vaje provizorične vlade.

Provizorična vlada je izdala poziv na narod, v katerem pravi, da bo prevzela vse mednarodne obligacije ter trdno vztrajala pri svoji zahtevi, da je treba državljansko vojno takoj končati.

Kakšna zveza je med tukajšnjimi vstasi in med južnimi revolucionarji, ter če je sploh kaka zveza, zaenkrat ni bilo mogoče dognati.

Baje so tukajšnji revolucionarji proizvedli državni puč popolnoma na svojo pest.

Vstaja se je začela zjutraj ob petih. Vojski raznih infanterijskih polkov, kavalarije ter oddelki težkega topništva so zasedli ozemlje okoli predsedniške palače. Takoj nato se je pridružila vstasem tudi posadka forta Copacabana.

Predsedniku Washingtonu Luisu so stavili ultimatum: ali naj takoj odstopi, ali bodo pa vstasi razstrelili mesto.

Predsednik je brez obotavljanja podpisal predloženi mu dokument. Kaj se je potem zgodilo ž njim, ni znano.

Nekateri pravijo, da je iskal zaščite pri ameriškem poslaništvu, pa je ni dobil, nakar se ga je u-smililo italijansko poslaništvo. Drugi pa govore, da so ga odvedli v fort Copacabana, kjer je močno zastražen.

Prebivalstvo je ves dan navdušeno praznovalo uspeh revolucije.

Ljudi so si dali duška s tem, da so opustošili uredništva in tiskarne sedmih časopisov, ki so bili skozi-nskoz naklonjeni vladi.

Vlada je proti večeru objavila, da je garnizija forta Copacabana obstreljevala neko nemško trgovsko ladjo, ki je brez dovoljenja dospela v pristanišče.

WASHINGTON, D. C., 24. oktobra. — Do večera ni bilo v tukajšnjih diplomatskih krogih oficijelno še ničesar znanega o vstaji v Rio de Janeiro ter o odstopu predsednika Washingtona Luisa.

Ko je čital brazilski poslanik liste, ki so poročali o vstaji, je vzkliknil: — To je nesramna laž!

Najbolj so pa presenečeni ameriški vladni krogi, kajti Hooverjeva administracija se je pred par dnevi odločno postavila na stran predsednika Washingtona Luisa ter dovolila ameriškim municijskim tovarnam, da mu smejo pošiljati orožje.

Predsednik Luis je bil znan tukaj kot "odlični prijatelj ameriške vlade".

Prejčnja poročila so se glasila: BUENOS AIRES, Argentina, 24. oktobra. — Lindolfo Collar, argentinski zastopnik brazilskih vstajev, je rekel, da ne bo prepoved izvoza orožja iz Združenih držav v Brazilijo niti malo vplivala na napredek revolucije. Poudaril je imova, da bo vlaška vlada razveljavila vse pogodbe, katere bi sklenili ameriški dobavitelji s sedaj veljavno vlado v Braziliji.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 24. oktobra. — Močni spomladanski nallivi podpirajo stvar vstajev v o-zemlju med Sao Paulo in Parana. Pri Maraire, kjer se vrše že ves te-den boji, je močno narasla reka Pa-

rana ter predstavlja močno ob-rambno točko za zvezne vojske. Ita-rare leži ob južni meji med Parana ter Sao Paulo.

Iz današnjega poročila je razvid-no, da je vlada obdržala svojo o-blast v glavnem mestu.

Mejno črto države Sao Paulo stražijo neprestano vojski ter dr-žavna policija.

Neprestano dovažajo ujete vsta-se. Da se prepreči pomanjkanje ži-vil v glavnem mestu, je prepovedal poljedelski minister izvoz vseh ži-vil brez posebnega dovoljenja.

Razširjenje trgovskega praznika do 20. novembra je bilo objavljeno

PROHIBICIJA IN NJENE POSLEDICE

V New Yorku je naraslo število smrti vsled pi-jančevanja. — V Chi-cagu nameravajo vpri-zoriti deset milijonsko kampanjo za prohibici-jo.

Število smrti vsled alkohola, ki je ba-je padlo, soglasno z zagovorniki "plemenitega eksperimenta", je de-janski poskočilo izza uveljavljenja prohibicije za polnih 300 odstotkov. To sporočilo je objavil statistik dr. Frederik Hoffman v listu Spec-tator.

CHICAGO, Ill., 24. oktobra. — Ameriški fond za prohibicijo bodo uvedli vzgojno kampanjo.

Za to bodo porabili najmanj de-set milijonov dolarjev. Uspehe bo-do seveda pripisali Volsteadovi po-stavi.

V zvezi s tem se poudara, da bi bilo treba stalnega dela ter vzgoje, da se pride do prohibicije, da pa so opustili vse vzgojno delo, kakor-hitro je bila prohibicija uveljavlje-na.

FRANCOZI POZDRAVLJAJO ZRAKOPLOVCA

Zrakoplovca, ki sta prva uspešno završila polet iz Pariza v New York, sta se vrnila v Francijo.

HAVRE, Francija, 24. oktobra. — Danes sta dospela sem s parnikom "France" francoska letalca Coste in Bellonte, ki sta pred tedni završila prvi uspešni polet iz Pariza v New York.

Ko je bil Coste v Ameriki, so se razširile govorice, da Mrs. Coste ni njegova prva žena. Te govorice je ovrgel s tem, da jo je takoj, ko je stopil ob navdušenem nazdravljanju občinstva na kopno, objel in poljubil.

V mestu se je zbralo nad 70,000 Francozov iz vseh delov dežele.

Pred mestno hišo je letalca pozdravil župan z besedami: — Pozdravljam vaju v imenu Francije kot največja in najpomembnejša poslanika v tujih deželah.

Ko so vprašali Coste-a, koga sma-tra za najslavnejšega letalka, je odvrnil, da Kingsford Smitha, ki je pred kratkim poletel iz Londona v Avstralijo.

PRAZNOVANJE NA ŠPANSKEM DVORU

MADRID, Španka, 24. oktobra. — Na Španskem dvoru so praznovali danes dvojno obletnico, namreč 43. rojstni dan kraljice Viktorije Eugeni-je in 16. rojstni dan njenega najmlajšega otroka, infante Gon-zalo.

PROKLETSTVO VELEMESTA

LONDON, Anglija, 24. oktobra. — Med 5444 šolskimi otroci, ki so pri-redili to poletje pod vodstvom učiteljev izlet v okolico Londona, jih je bilo samo pet, ki so že prej videli živo kravo.

danes potom posebne proklamacije predsednika.

Postavna vrednost milrejsa je bila določena na 9.5 za dolar. Vse banke so dobile povelje, naj peš-čno zopet poslova. Imetniki pa ne smejo nikakih menic.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V OHIO

Pri nesreči sta bila ubita dva železničarja, tretji pa je bil težko ranjen.

MARTINS FERRY, O., 24. okto-bra. — Železniški predor se je več-raj porušil na sedem voz nekega vlaka v bližini Harrisville, O. Od treh železničarjev v zaviralnem vo-zu sta bila dva ubita, dočim leži tretji močno ranjen v bolnici.

Mrtva sta Duga in Sells.

Delavci so morali delati več ur, predno so mogli potegniti voz, iz ruševin.

Vlak bi morali razirati na dru-gih tračnicah, in stroj se je naha-jal slučajno zadaj. Par voz ter stroj je bilo še pred tunelom, ko je padel stroj predora naenkrat na osem voz, ki so se nahajali notri. Zunaj stoječi vozovi in stroj so sko-čili stranic, ker se se potrgale vezi.

POROKA POSTARNEGA MILLJONARJA

GALLUP, N. M., 24. oktobra. — 63-letni John Gregg, znani miljo-nar in iznajditelj Greggovega si-stema v stenografiji, se je danes poročil s 30-letno Janet Kinley. Na poročno potovanje sta se podala v New York. Seznanila sta se pred enim letom na parniku, ko sta po-tovala proti Evropi.

MEHIŠKO DRŽAVLJANSTVO

PHOENIX, Ariz., 24. oktobra. — Mehiški generalni konzulat v El Pasu je objavil, da bodo vsi Mehi-kanci, ki žive v Združenih državah več kot deset let, izgubili mehiško državljanstvo, če nimajo posebnega dovoljenja mehiške vlade, da smejo ostati toliko časa v inozemstvu.

POGAJANJA SO SE IZJALOVILA

HAVERSTRAW, N. Y., 24. okto-bra. — Ambroso Todico je danes zaklal Mrs. Angelino Moccio, ma-ter sedmih otrok. Zatem si je sku-šal prerezati trebuh, kar so mu so-sedje preprečili.

Todico je že več let stanoval pri družini Moccio.

Prepir je nastal zastran 16-letne hčere.

BLAZNIKOVE PRATIKE
za leto 1931
CENA 20 CENTOV

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR
za leto 1931
BO V KRAKEM GOTOV
Letos bo posebno zanimiv
CENA 50 CENTOV

ZASTOPNIKE prosimo, naj takoj javijo, koliko Pratik in Koledarjev potrebujejo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18 STREET
NEW YORK, N. Y.

VSE JE SEDAJ PRIPRAVLJENO ZA POROKO

V Assisi, kjer se bo vrši-la poroka, je dospel tu-di ministrski predse-dnik Mussolini. — Veli-ke svečanosti.

ASSISI, Italija, 24. oktobra. — Na predvečer poroke italijanske prince Giovanni z bolgarskim kra-ljem Borisom je bilo vse mesto ba-jno razsvetljeno. V vseh cerkvah so zvonili in na tisoče radovalcev je prišlo sem iz vseh delov dežele.

Eden prvih je bil tukaj italijan-ski ministrski predsednik Mussolini. Dopoldne sta dospela biva grška kraljica Sofija in bolgarski ministr-ski predsednik Llapcev.

Min. predse. Llapcevu se mora kralj Boris zahvaliti za prestol. On je bil namreč pregovoril bivšega kralja Ferdinanda, da je resigniral v korist svojemu sinu.

Ženin in nevesta bosta dospela sem šele jutri.

Svatba se bo vršila v vili Con-stanza, kjer sto kuharjev in služ-bnikov pripravlja poročni obed za 34 gostov, večinoma princev in prin-cezinj.

Novoporočena se bosta koj po-poroki podala na poročno potova-nje.

KRALJ FUAD JE UVELJAVIL NOVO USTAVO

Tudi volilna postava je premenjena na skrajno drastičen način. — V poslanski zbornici bo 150 poslancev.

KAJIRA, Egipt, 24. oktobra. — V Egiptu je nastal skrajno napet položaj, potem ko je kralj Fuad u-veljavil novo ustavo ter obenem tu-di novo volilno postavo.

Časopisje poroča, da voziijo med Kajiro in Assiutom ter med Kajiro ter Aleksandrijo oklopni vlaki.

Glas se tudi, da so bili odposla-ni vojski v središča provinc.

Na tisoče kopj. nove ustave ter nove volilne postave, so razdelili danes po vsej deželi.

Nova ustava [predpisuje, da ne more biti izvoljenih v poslansko zbornico več kot 150 mož in da mo-rajo biti izvoljeni le potom delega-tov, ki zastopajo po 50 volivcev.

Najmanjša starost ljudi, ki so usposobljeni glasovati, je 25 let.

V novi volilni postavi so uveljav-ljene še druge, drastične določbe.

MADŽAR PREROKUJE NOVO VOJNO

LONDON, Anglija, 24. oktobra. — Dr. Tibor Eckhart, podpredsednik madžarske lige za uravnavo mej, pravi, da bo v Evropi zopet izbruhnila vojna.

Evropa bo imela najkasneje do leta 1939 novo vojno. Že sedaj vlada med evropskimi državami ta-ka napetost, da zamore povzročiti vojno vsaka malenkost. Evropa je podobna sodu smodnika. Treba je le iskre, pa bo sledila eksplozija. Prav nič se ne motim, če rečem, da je ta iskra v Jugoslaviji, kjer je bil leta 1914 izstreljen strel, ki je za-netil svetovno vojno.

SKUPEN GROB ZA PONESREČENCE

Najbrž je še par žrtv v zasutem rovu. — Komu-nisti skušajo izkoristiti nesrečo v svoje svrhe. 255 mrtvih.

ALSODRF, Nemčija, 24. oktobra. Število žrtv premogarske eksplozi-je v rovu številka 2 je sedaj nara-slo do 255, in zgodovina nemškega obratovanja smatra to za eno naj-večjih nesreč.

Najbrž bo rešilno moštvo izkopa-lo še par nadaljnjih žrtv iz nesreč-nega rova.

V smrtnem seznamu je tudi 16 premogarjev, ki so v bolnicah po-legli svojim poškodbam.

Ker je občinsko pokopališče pre-majhno, da pokopljejo vsakega po-sebej, je bilo sklenjeno, da jih po-kopljejo v skupen grob.

Nemški komunisti pravijo, da je nesrečo zakrivil nemški kapitali-zem.

PETDNEVNI DELOVNI TEDEN V MEMPHISU

MEMPHIS, Tenn., 23. oktobra. — Inženirski departament tukašnjega mesta je uvedel petdnevni delovni teden. Če bi se to ne zgodilo, bi več delavcev izgubilo delo.

Po pet dni na teden bodo delali vsi mestni carpenterji, mehaniki, pleskarji in vozniki.

DOLGO JE ŽIVELA

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 23. oktobra. — Tukaj je umrla dona Roa Marianna da Costa v starosti 150 let. Zapušta štiri otroke, ki so vsi stari nad sto let; 124 vnukov, 230 pravnukov in 14 prapravnukov.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljenecv točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenec prejme torej denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljenecv in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošilja-teljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju ne-sreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slu-čajih tudi na sodnji v stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno po-treba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo		V Italijo	
Din	500	\$	9.40
"	1000	"	\$ 18.60
"	2000	"	\$ 37.00
"	2500	"	\$ 46.25
"	5000	"	\$ 91.50
"	10,000	"	\$181.80
Lir	100	\$	5.75
"	200	"	\$11.30
"	300	"	\$16.80
"	500	"	\$27.40
"	1000	"	\$54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno naka-zilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazi-ljih priporočamo, da se poprej s nam pisnimim potom sporazume-te glede načina nakazila.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
65 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3878

KAJ PRAVIJO LAHI IN KAJ JE RES?

Dne 5. oktobra je bil umorjen v Vrhpolju pri Vipavi tamošnji ljudskošolski učitelj in občinski tajnik Sottosanti.

Lahi so seveda takoj zdivjali, v trdnem prepričanju, da so ga umorili Slovenci. Mogoče so ga Slovenci, mogoče ne. Zaenkrat še ni znano.

V zameno so Lahi napadli in opustošili tiskarske prostore "Novega Lista", edinega slovenskega časopisja v Julijski krajini.

O umorjenem Sottosantiju pišejo Lahi:

Ubiti Sottosanti je bil star 34 let; rodom je iz Sicilije ter poznal kot eden najbolj edelnih fašistov v Vipavski dolini, ki je posvetil vse svoje sile samo delu za razširjenje fašizma med slovenskim prebivalstvom; ter za borbo proti protifašistijskim krogom. Nekoliko časa je celo poveljeval vipavskemu oddelku milicnikov ter sodeloval pri številnih milicijskih akcijah.

Tak je bil torej Sottosanti v laških očeh.
Z Vrhpolja pa poročajo naši ljudje o njem sledeče:

Učitelj Sottosanti, ki je prišel v Vrhpolje iz Sicilije, je bil zaradi svojega postopanja zelo osovražen. Prišel je v Vrhpolje nekako pred letom dni. Bil je tako siromašen, da se je ljudem kar zasmilil. Šli so mu na roko, mu dali hrano in ga klijub temu, da ni znal besedice slovenski, sprejeli z vso gostoljubnostjo. Sprva je vračal milo za drago, kmalu pa se je popolnoma izpremenil. V šoli in izven nje je začel postopati na način, ki mu ni primeren.

Pritožbe proti njemu so se vsak dan množile. Deca si skoro ni upala v šolo in je pripovedovala strašne stvari. "Slovenski kreteni, proklete svinje" in slične psovke so bile v šoli vsakdanje. Otroci so bili izpostavljeni pravim torturam. Kdor je izpregovoril le eno slovensko besedo, je bil kaznovan z 20 do 40 udarci po prstih, če pa se to ni zaleglo, ga je učitelj tolkel po ustih, tako da so otroci prišli domov čisto vsi krvavi. Ljudje so vse to še mirno prenašali, dokler ni postal učitelj Sottosanti še brutalnejši. Nekega dne je tako pretepel neko deklico, da je obležala nezavestna. Ko se je zgrudila na tla, jo je s svojimi kovanimi čevlji butal v prsa in po glavi tako, da je dobila deklica zelo težke poškodbe. Oče dekleta je odvedel otroka k okrožnemu zdravniku dr. Pavlici v Vipavo, ki pa je ustavil vsako preiskavo z izgovorom, da se ne peča s šolskimi zadevami. Zato tudi Sottosanti ni odnehal, marveč je postopal še bolj zverinsko. V šoli so se še nadalje vršili zločini, ki pa so dobili še drug značaj. Redno se je dogajalo, da je učitelj Sottosanti pljuval otrokom v usta, če so izpregovorili kako slovensko besedo, kazeno pa je postrelil še s tem, da so morali otroci njegov pljunek požirati. Ker je bil Sottosanti razen tega še tuberkulozen, si je lahko misliti, kako ogroženje je izzvalo njegovo postopanje med prebivalstvom.

To pa še ni bilo vse. Videč, da mu nihče ne more do živga, se je spozabljal nad dekletki ter jih spolno zlorabljal celo vprico svoje žene. Tudi njegova žena, ki je bila učiteljica, se je ravnala po metodah svojega moža. Pljuvala je otrokom v usta in se z veseljem udeleževala njegovih poltnih orgij.

Na vse pritožbe, ki jih je prebivalstvo pošiljalo šolskemu nadzorniku v Vipavi, ni bilo nobenega odgovora. Molčalo je tudi poglavarstvo v Vipavi, a šolska oblast v Trstu se sploh ni zmečila za pritožbe uboge slovenske raje. Šele na ponovne najhujše sadišne zločine, ki se jih sploh ne da opisati in označiti, je interveniral vipavski glavar in vsaj za nekoliko časa omejil divjanje tega vzornega učiteljskega para. Stvar pa je bila kmalu zopet pozabljena in sledile so nove orgije. Sprito vsa tega in iz dejstva, da je bil Sottosanti, kakor poročajo italijanski listi, ustrežen iz lovske puške, je več kot verjetno, da gre za osebno maščevanje, ne pa za politični zločin, kakor skušajo to dokazovati italijanski listi, želeč očividno vnaprejši opravičiti nadaljnjo preganjanje Slovencev.

Ni čuda, če je ljudska potrpežljivost presegla vse meje in če je fašističnega divjaka zadela zaslužena usoda.

BIVŠI TOVARNAR SE
JE USTRELIL

BIVŠI PREDSEDNIK
USMRTL URADNIKA

BROOKLYNE, Mass., 24. oktobra. Bivši tovarnar v New Bedfordu, John Robinson Harding, se je danes ustrelil v svojem tukajšnjem stanovanju. Pravi, da je bil zadnji čas v svoji finančni razgorečenosti.

ASUNCION, Paraguay, 24. oktobra. — Bivši predsednik Eligio Ayala, ki je zdaj finančni minister, se je spri s nekim uslužbencem gospodarske banke ter ga v prepiru ustrelil.

Dopisi.

S pota.

Dne 22. oktobra nas je zopet vabil mrtvaški zvon v Waukeganu naj spremimo k večnemu počitku Franca Suhadolnika. Rojen je bil tukaj in pred leti se je s starši podal na kmetijo v bližino Naylor, Mo. Njegov oče je imel tam obširno farino. Pred par leti mu je umrla mati, in Frank bo počival poleg nje. Pokojnik je bil tukaj več let policist na motornem kolesu. Našli so ga zadušenega s plinom v njegovi spalni sobi. Dober teden pred njegovim pogrebom sta se skupaj obedovala v nekem hotelu. Zelo se mu je mudilo. Ko je sedel na službeno kolo, je rekel, da mora takoj po nujnem opravku.

Pokojnik je bil v pogovoru prijazen, toda vedno nekako zamišljen in samsvoj. Truplo je spremljal na železniško postajo velika množica občinstva. Obitelji izrekam svoje sožalje, pokojniku pa želim večni mir.

Matiija Pogorelec.

Detroit, Mich.

"Prosvetni klub S. D. D." vprizori v nedeljo 2. novembra ob 3. uri popoldne v Slov. Del. Domu pretresljivo dramo s petjem v treh dejanjih "Veleja".

Pred nami se pojavi mlada in zapeljiva žena, ki je v življenju doživela marsikatero razočaranje. Njen mož Velej se je pravkar povrnil iz tujine, zlomljen duševno in fizično. Hudobni jeziki govorijo, da mu je Veleja postala nezvesta. Bogatin, star odruh, žalezuje Velejo, zavrača ga, on ji pa grozi z ruščino. Tedaj nastopi Velej in pravi: — Ti si tisti, ki je mojo ženo zapeljal in na moje žulje pljuval. Taka pokveka si je upala itd. Bogatin svest si svojega položaja mu odgovori: — Da mi besede ne črneš o tem in če bi tudi videl na lastne oči, da sem ti ženo zapeljal.

Sledi napeta situacija, v kateri Velej podleže. Lenta, prvi ljubček Veleje, postane žrtve intrige. Bogatino početje se mu stidi, zato pretrga vse stike z njim. Velejo skuša spraviti z možem, toda prepozno.

Bogatin grozi Velejevi materi. V svoji naivnosti ona prosi Velejo, naj prepreči prodajo kože. Veleja se zakrohota — sklep je storjen.

ZENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil z rojakinjo od 30 do 40 let, katere se želi civilno poročiti. Moja starost presega 37. leto. Druga pojasnila dobite, če pišete na: "ZENIN", c/o Glas Naroda, 216 West 18. St., New York, N. Y.

Iz Jugoslavije.

Peter Zgaga

Drzna tatvina.

V Irigu v Vojvodini je bila te dni izvršena drzna tatvina. Novosadska policija je pred dnevi izpustila iz zapora 25-letnega Jovana Maleševića iz Novega Sada, ki je bil zaradi manjše tatvine obsojen na 20 dni zapora. Ko je prišel iz zapora, je dobil poziv od sodišča v Irigu, naj se javi, ker bo glede neke tatvine zaslišan kot priča. Malešević je slučajno v sobo blagajne sodišča. Uradniki so bili zaposleni s stetičnim denarja, nihče se ni zmenil za gošta in pustili so ga čakati. Ko so pa za hip odšli v drugo sobo, je Malešević segel na mizo, pobral več denarnih pisem in leglin iz sodne palače. Tatvino so seveda takoj opazili, tatu so zasledovali, alarmirana je bila policija, toda Malešević je s 100.000 Din odnesel pete. O tatvini je bila obveščena tudi novosadska policija. Sam šef kriminalnega oddelka dr. Vujić je vodil preiskavo in zasledoval Maleševića do Sremskih Karlovcev, kamor je baje pobegnil. Toda Malešević je izginil brez sledu, nametu njega je pa dr. Vujić v Sremskih Karlovcih aretiriral drugega opasnega tatu v osebi 32-letnega Dušana Cvetkovića, ki se je izdal za zasebnega pilota, v resnici pa je nevaren slepar in goljuf.

Ženo prodal za 100 Din.

1. avgusta sta se vračala posestnika Boža Kuka in Božo Čugalj s sejma v Kostajnici v domačo vas Reulje. Oba sta se bila precej nalezila božje kapljice in v pljanosti je Čugalj ženo in oba otroka prodal Kuki za 100 Din. Ko je prišel domov, je velel ženi, naj gre h Kuki, češ, da je sam ne more več preživljati. Povedal ji je, da jo je prodal za 100 Din. Žena je pobrala šila in "kopita" in odšla z obema otrokoma k sosedu. Čugalj je prodal se hišo in druge nepremičnine, denar pa zapil. Te dni je pa prišel h Kuki in ukazal ženi, naj se vrne k njemu. Ker ga ni hotela ubogati, je potegnil iz žepa nož in jo težko ranil. Ženo so prepeljali v bolnico, mož je pa moral v zapor.

Epilog rodbinske tragedije.

Pri okrožnem sodišču v Bihacu je bil te dni kmet Suljo Beganović iz

Bis. Krupa obsojen na 14 let ječe, ker je na zverinski način z nožem umoril svojo ženo. Zagovarjal se je, da ga je žena varala.

Tragična smrt slovenskega vojaka pri Splitu.

Te dni so odšli vojaki splitske garnizije na vaje v hribovito okolico vasi Zrnovnica. Imeli so ostro streljanje, pri katerem se je pa pripetila težka nesreča. Vojaki so imeli nalog, da se skrivajo za zakoni, rekrut Josip Ugrinec iz Kamešćaka pri Ljutomeru je bil pa tako nespreviden, da je stopil iz zaklona. V tem hipu ga je zadela krogla v hrbet in mu prebila hrbtenico. Nesrečnež je bil takoj mrtev. Nesrečnega vojaka so pokopali z vsemi vojaškimi častmi.

Usoda pijančka.

Pred dnevi je na progi pred Djačkim domom pri Zagrebu vlak povozil 53-letnega delavca Franca Srbotnjaka, ki je pijan kolovratil čez progo in ni čul prihajajočega vlaka. S težkimi notranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnico, kjer se je njegovo stanje sprva zboljšalo, pizneje so pa nastale komplikacije in je poškodbam podlegel.

Slovenec zaboden v Jelsi pri Karlovcu.

V vasi Jelsa pri Karlovcu je nastal te dni prepir, pozneje pa cela bitka med tremi rodbinami. V Jelsi se je bil nedavno prisel Slovenec Franjo Smrekar iz Zagorja in se tam tudi oženil. Kljub temu se pa ni mogel živeti v razmere in se je vedno propiral s sosedi. Pretepa, ki je nastal te dni, so se udeležile rodbina Smrekar, Seljan in Kisic. V spopadu je bil Smrekar težko poškodovan na glavi ter ranjen z nožem v prsa. Razen njega so morali v bolnico prepeljati Drago in Jelo Seljan. Epilog spopada bo seveda na sodišču.

BREZPLACNI POUK.

BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se žele naučiti angleški in hočejo postati državljani Združenih držav. Oglašite se za pojasnila v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek zjutraj od 10. do 12., soba št. 308, ali pa v ponedeljek in sredo ob 3. do 5., soba 413.

... ali je bil kdaj
boljši vzrok?

NAŽGITE ENO in
prepričajte se
sami. Potem boste
spoznali, kaj pome-
ni "milejši in bolj-
ši okus". Uživali bo-
ste Chesterfield bolj
kot katerokoli dru-
go cigareto.

★ one zadovoljujejo
— zato je to
Chesterfield
ENA bo vedno prednjačila

© 1930, LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

Iz Californije poročajo, da so tam mošnje ženske tekmovalce, katere zna najbolj hitro pomivati posodo. V tekmi je zmagala neka devetnajstletna deklica.

Gotovo ni imela prehude konkurence. Če bi se pa smeli tekme udeležiti tudi nekateri poročeni moški, stavim, da bi nobena ženska ne dobila nagrade.

Na čast nekemu pesniku je bila prirejena velika slavnost. Igrala je godba, trobojnice so vihrale, vse je bilo v rožah in cvetju. Na govorniškem odru je zaključil govornik svoj govor z besedami: — Živel pesnik! Naj živi naš pesnik!

Oboževani pesnik je sedel v prvi vrsti in se solzil ter mislil sam pri sebi: — Oh, če bi mi že vsaj povedali, od česa naj živim!

Petletni sinček, ki je bil sicer dober pučen o cerkvi in Bogu, je šel prvič v cerkev in prišel precej razočaran domov.

— No, kako je bilo? — so ga vprašali.

Fantek je začel takole pripovedovati: —

— V cerkvi je bilo zelo lepo. Polno lučic je gorelo. Vsi smo morali molčati, samo tam zadelo so orgljali in peli. Nato je stopil ljubi Bog na prižnico in je dolgo govoril. Tudi malo zmerjal je. Potem je pa šel ljubi Bog s prižnice in je vzel pehar v roko ter začel kolektirati po cerkvi.

Vrtil se je veličasten pogreb. Pokopali so bogatega človeka.

Poleg groba so stali sorodniki in prijatelji pokojnika ter britko jokali.

Malo vstran je stal revno oblečen možak, ki je tudi prelival solze.

— Zakaj pa jokate? — so ga vprašali.

— Saj ni bil vaš sorodnik.

— Bas zato jokam. — ker ni bil moj sorodnik, — je odvrnil možak.

Hčerka je rekla svoji materi: —

— Gospod, ki stanuje pri nas, je rekel, da me ljubi. Kaj naj mu odgovorim?

— Počakaj z odgovorom do jutrišnjem. Jutri namreč zapade njegov najemalna.

V bolnico so pripeljali moža, ki je bil ves krvav in za silo obvezan. Komaj se je držal pokone, ko ga je vpraševal uradnik, kako se piše, kaj in kje je bil rojen itd.

Nadaljnje vprašanje se je glasilo: —

— Ali ste poročen?

— Ne, nisem poročen, — je odvrnil, — ampak avtomobil me je povozil.

Malega fantička je bilo zelo težko spraviti zvečer spat. Edinole debela teta ga je lahko zadržala.

— Le lepo zaspi — mu je prigovarjala nekoč. — Zdal je pa že čas. Jaz grem vsak večer s kokošmi spat.

— Vsak večer gres s kokošmi spat? — jo je vprašal fantiček.

— Da, vsak večer — je odvrnila teta. — Ali se ti to čudno zdi?

— Da gres s kokošmi spat, se mi nič čudno ne zdi, toda čudno se mi zdi, da se ne zlomi drog, na katerem moraš vso noč čepeti.

Pravi, da je načelnik nacionalno-listične vlade Čang Kaj Šek zastopil vero svojih očetov ter prestopil v krščanstvo.

Dal se je krstiti po metodistovskemu obredu.

Po mojem mnenju ne bo kitajska vera z njegovim odstopom dosti izgubila.

No, pa tudi metodistovska vera ne bo z njegovim pristopom kaj pridala profitirala.

Pred desetimi leti smo izgubili slovenski del Koroške.

Da niso koroški Slovenci vključeni v Jugoslavijo, je povsem naša krivda.

Preveč smo se namreč zanašali na pravico in premalo na svojo moč. To je že od nekdaj naša kapitalna napaka.

Še dobrni štirinajst dni je do svetega Martina.

Republikanska prosperiteta je poskrbel, da letos sv. Martinu ne bo treba delati ovtarjaj.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JEAN MOURA:

ZADNI SESTANEK

Pri soareji gospe de Z. mu je zašepetala med dvema melodijama jazz banda: — Pierre, velika nesreča se je pripetila! Izselim se iz Pariza. Jutri ti povem podrobnosti.

Njegove roke so krčevito stisnile naslanjalo stola, njegove ustne so drhte. V smrtnem strahu, da pričakoval prihodnjega dne. Končno mu je vse povedala: Njen soprog je bil imenovan za ravnatelja tovarne v provinci. V osmih dneh mora odpotovati z njim tja. Odslaj bo živela tristo kilometrov daleč od Pariza. To je bil konec njene tajne ljubezni, njiju bežnih sestankov. — Mogoče gre samo za par mesecev ločitve, mogoče le za par let ločitve, — je dejala. — Teh mest se niso nikdar trajno zasedali in že napravim kako, da bom prihajala od časa do časa v Pariz. Ta misel je njeno bolj ob ločitvi nekoliko ublažila. Sanjala sta z o evidencij. — Ne bo težko najti zvezo, da se povrnem od časa do časa v Pariz ter preživim vsaj čas med dvema vlakoma v tvojem obseju.

Med tem sta sklenila, da si bosta pridno telefonirala. In tako sta tudi storila. Po preteku tedna dni ji je pozvonil. Imela je baš polne roke dela z urejanjem stanovanja. Prevrnjeni fotelji so ležali na stoli, kuhinjska posoda, mobilije, porcelan, vse je ležalo križem krašem na tleh. Neutolažljiva samotarka je dajala nasvete glede ureditve sobe. Uredila je sobe docela po njegovem navodilu ter postavila vse mobilije tja, kamor je predlagal on. In ljubila je to sobo, ki jo je iz daljave on zanj uredil.

Vprašala ga je telefonično za sveti glede zorca nekega blaga, glede zastorov, glede tisoč malenkosti, s katerimi je hotela gospa iz daljave ustvariti z njim zvezo, zato da bi bila hiša napolnjena z njegovimi mislimi. Skrivnostno sta namigavala na bližnji sestanek. Nestrpno sta hrepenela po svidenju, ljubimec jo je nagovarjal z previdnimi frazami, da naj omogoči vsaj svidenje, trajajoče par ur, ko je nenadoma težko obolela. Zdelo se ji je, da je izgubljena. Navzlic temu je ozdravela, toda bila je tako slabotna, da se ni mogla izprehajati po vrtu, ne da bi se opirala ob roki svojega soproga in prebivala v hiši, če je volhvala sončni vonj nageljnov.

Potovanje v Pariz je odožila. Upala je, da se ji povrnejo moči in skušala podaljšati svoje dnevne sprehode po vrtu. Toda bolezen je bila izpodkopalna njeno zdravje in razdejala njeno mladost. Nege je niso nosile. Trate in cvetice so se vrstile v divjem kolobarju okrog nje. Njen obraz je postal bledejši od lilij na njenih gredah in nekega dne so jo našli onesveščeno med cvetočim grmovjem.

Nič več ni ostalo od nje kot neobgleno telo, ki ni bilo zmožno, da bi zapustila hišo. Treba ji je bilo najskrbnejšega negovanja, ne-

kdo je moral biti vedno v njeni bližini, da jo je podpiral. In postelja je bila vedno pripravljena, da sprejme utrujeno, izčrpano telo.

Ko se je zavedla svojega stanja in svojega brezupnega položaja, je skoroda obupala. Smatrala se je tako nesrečno, da ni čutila več moči, da bi živela dalje. In vendar ni umrla, pozabila je skoraj na to, da je nameravala prostovoljno končati svoje življenje.

Vdala se je ter znižala svoje zahteve do življenja na najmanjšo mero. Zadovoljila se je s tem, da je poslušala glas ljubimca iz daljave. Zvesta sta ostala navadi, da sta si telefonirala vsak teden po dvakrat. In bilo je kot sestanek, po katerem sta hrepenela oba z isto nestrpnostjo. Že naprej sta mislila na to, kaj si imata povedati. Po sto krat na dan si je mislila: — To in to mu moram vsekako povedati, da čujem njegovo mnenje.

Minilo je deset let in zopet deset let. Brez telefonskih razgovorov bi bila nedvomno pozabila drug na drugega. Bila sta si drug drugemu zgolj prijateljski ljubljenci glas, ki se ni postalar in ki ni dobil gub in ki je vzbujal spomin na preteklost: dvoje mladih bitij, lepih in strastnih.

Nekega dne so njenega soproga končno zopet poklicali v Pariz. — Dvajset let je čakala na ta povratek, vedno si je dejala: — Sedaj ga bom zopet videla! — In ta misel jo je popolnoma zmedla. Postala je zopet nestrpna in razburjena kakor z dvajsetimi leti.

In zopet se je bilo treba seliti. Prazne omare, porcelanasta posoda, pripravljena v zaboj, na tleh ležeče slike. Opravljala je delo z veliko vnemo in morala se je smejati ob misli, da je spravljala vse te stvari nekoč s solznimi očmi, misleča, da bo trajal eksil večno.

Brez bolesti v srcu in melanholije je mislila na to, da zapušta do sedanjih domov. Mislila je samo na bližnji sestanek. Z veseljem in vero v srcu je stopala po stopnicah proti njegovemu stanovanju. Njene noge več niso čutile teže njenega neobglenega telesa. Šest nadstropij ji ni povzročalo nikakih težav. Radosti pijana je zopet spoznavala vse znake. Nič se ni bilo spremenilo in bila je živalezna, da niso izgubile niti vlažne lise na steni. Veselilo jo je, da so bile stopnice slej ko prej pokrite s preprogi in da je bil lastnik hiše, kakor se je zdelo sovražnik vseh novotarj. Ne da bi se zavedala, ji je tako ohr, ali vse iluzije mladosti. Atmosfera nekdanjih časov jo je zopet obvela. Ko je pritisnila po tolikih letih zopet na električni gumb, jo je razveselil zvok zvonca.

In kot nekoč so se odprla vrata. Prepadena je odskočila nazaj: — pred njo je stal moč snežno belih las, razoranega obraza in upognjenega hrbta. Zajecjala je — Gospod Pierre Fauvel, prosim!

Pogledal jo je. Šele po zvoku

njenega glasu jo je spoznal. Dejal je počasi: Germaine, vi ste?

Obupno sta gledala drug drugega. V svojih ovenelih obrazih nista več spoznala ljubljenih črt minulosti. Roke so jima visele hladno ob telesih in njiju blede ustne niso mislile na to, da bi se združile. Bila si nista več kakor tujca. In tako sta stala drug pred drugim v zadregi in si nista vedela kaj povedati. Končno je nežno zašepetala, ne da bi ga bila pogledala: — Na svidenje!

Ni pogledal za njo, ko je odhajala po stopnicah. Vedel je, da ji je postal korak težak, da njena krila niso šumela kakor nekoč...

Zaprl je skrbno vrata za njo ter sedel v naslanjaj.

Čakal je vsakdanjega večernega pozdrava. Stenska ura je nihala. Minuta za minuto je minula. Postal je nemiren. Boli molčala, razočarana za vedno? Stresel se je. Dozdevalo se mu je, ko da leži njegova bodočnost liki temno brezno pred njim. Tedaj pa je zazvenel zvonec telefona. Skočil je k slušalki. Bila je ona.

Blažen je zatislil oči, da bi slušal lažje njen glas. Niti on niti ona ni omenila bežnega zadnjega sestanka z besedo. Pozabila sta docela, da jima je bila dana možnost, da govorita po desetminutni vožnji z avtomobilom osebno. Hotela sta biti le še dvoje glasov in dvoje duš, ki ljubita drug drugega in tako sta si ohranila iluzije večne mladosti navzlic neobglenosti starajočih se teles.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priložni in raznih drugih stvareh. Vsled naše dolgotrajne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljša pojasnila in priporočila vedno le prvotne bralnikarke.

Tudi nedržavljeni zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) Washingtona, ki je veljaven za eno leto. Brez permita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v teku 6. mesecar in isti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odpotovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj osem mesec pred nameravanim odpotovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v predni oziroma naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasom nove ameriške priseljeniške postave, ki je stopila v veljavo s prvimi julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljenecov letno, a kvotni višaji se izdajajo samo onim prosilcem, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, matje ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1922. leta poročili; tene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni tene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedržavljanov, ki so bili postavni pripuščeni v to deželo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poslane in zanesljive

SAKSER STATE BANK
62 CORTLANDT STREET
NEW YORK

Gledališče-Glasba-Kino

TONE ŠUBELJ — PREDSTAVNIK SLOVENSKE PESMI.

Krog slovenskih umetnikov v Ameriki je sila majhen. Kak slikar, par pevcev, pa smo pri kraju. Zato smo vesel, kadar domovina pošlje koga, da nas zastopa v zboru drugih narodov in jim prikazuje višino naše kulture in umetnosti. Mojster Meštrovič na pr. je predložil Jugoslavijo svetu, posebno Ameriki, bolje in globlje kot stotine kričavih diplomatov in časnikarjev. Zato visoko poslanstvo je namreč treba živih osebnih stikov: tujci nas hočejo sami videti in slisati, zazreti nam v obraz in dušo, ter nas sami soditi po naših delih in ne samo čitati o nas.

Pevce Tone Šubelj si je pridil tolepo nalogo. Dvojno nalogo: nam Slovencem in Jugoslovanom čar nazaj v srce in spomin našo mladost, naše najlepše spomine z naše vasi, pravilno silo in globino našega verskega doživljanja, praznikov, svatov, pa tudi vso tragiko slovenske žalosti, naše nestalnosti, naše trpke boli, potisčenega našega hrepenenja nazaj po domu, mladosti po slovenski domačnosti. Tujcem pa odpira vpogled v to pristno slovensko dušo, tako samotno, niko, in svojstveno, da kar strme nad našim dušnim bogastvom.

Tako poje Šubelj. Pa se ni na višku. Npresto se raste in se razganja. V odmoru v Evropi ni počival, naš po pridno študiral in delal. Pri najboljših mojstrih v Italiji in Nemčiji je skoro podvojil silo in prožnost svojega glasu. Silajni uspehi pred prav malo grizajo publiko na radijskem koncertu v Milanu in na samostojnem koncertu v Berlinu so mu najlepše spričevalo.

Zato smo veseli, da je spet med nami. Glasnik slovenske pesmi in slovenske pevke umetnosti nam in Amerikancem. Se posebno tem. Marljiv in delaven kot je, ima zopet več koncertov za sabo. Nastopil je v Ohio, Pennsylvaniji, New Jersey in New Yorku. Tu sem ga zdaj spet prvič slišal. Zadnji terek v "The Studio Club of New York" na 77. ulici, pred izbranim ameriškim občinstvom. Me je zares prijetno iznenadil. Njegov bariton mu je zdaj polnodonec, sočen, zamenet v vseh legah: glas kot nalašč za sanjavo melanholijo in, tiho razboljenost naše narodne pesmi. Višine kot nižine so mu povsem naravne, z močno lirčno barvenostjo v sredini. Amerikanci so precej nedostopni evropski glasovi, posebno narodni, pa jih je naš Tone mahoma osvojil in potegnil za sabo že pri prvi pesmi. Pel je v petih evropskih jezikih s čisto pristno izgovorjavo, Muesorgskega, Massenet, Cimarosa, Testija, Hazzadra, v drugem delu pa naše narodne. Občinstvo se mu je z navdušenjem predalo. Koncertna pevka in pianistinja Miss Cook, Amerikanka, a iskrena širateljica naše pesmi v svetu, je tolmačila preje pesem v angleščini in ga spremljala. Slovenska narodna moša v kateri sta predvajala slovenski del, je bila zgolj okvir k še večjemu umetniškemu doživljanju in užitku naše pesmi. Ta Šubeljnu najboljši stoji in v njej na višku, dovršen. Ker pretaka iz duše v dušo.

Popolen uspeh je imel Šubelj tudi s svojim prvim hrvaškim koncertom v Hudson Hall v West New Yorku. Slovenec, med ameriški Hrvati, in prav v teh časih...? Da, in ni samo prodi, ampak naravnost zadivil in navdušil. Nastopil je s koncertno pevko Anito Magdičev, Hrvatico. Takoj so ga Hrvati povabili.

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove.

Uprava lista.

POZIV!

SAKSER STATE BANK

62 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poseljanje in vti brez taks, te stane in stavbine domače stanovanja.

CENA

DR. KERMVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH-SLOVENE READER)

Stano cena \$2.—

Poseljanje in vti \$2.—

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

218 West 19 Street
New York City

GOSPODARSKI KAOS V RUSIJI

Varšava, 15. sept.

Razvrednotenje ruskega rublja, ki je pred meseci zavzelo izrazite oblike, je v zadnjem času še bolj napredovalo. Po prvih dneh panike, ki je v prometu nastopila zaradi popolnega izginotja kovanega denarja, se je ruski narod politično pomiril. Vse bolj pa je nato reagiral sovjetska vlada. Da bi preprečila inflacijo, ki jo je sama zadrževala, se je zatekla k najneprijemnejšemu sredstvu, k smrtnim obsojam. Zaradi skrivanja in zbiranja kovanega denarja je bilo v Moskvi v kratkem času ustreljenih 15 ljudi. Istočasno je vlada provinčnim organom izdala nalog, da enako postopajo. V Karkovu in ostalih večjih mestih ob Volgi se kar vrstijo aretacije ljudi, ki so zbirali kovani denar; mnogo od njih je bilo tudi ustreljenih, kajti provinčna oblastva so se bolj radikalna. Dvema so bili po uradni komunikaciji v Moskvi ustreljeni ljudje, pri katerih so našli do 5000 srebrnih rubljev. Je moral neki "spekulant" v provinci Dagestan plačati z življenjem, ker je imel sto srebrnih rubljev. Zasledovanje zbiralcev novcev se nadaljuje. V severnem Kavkazu so bili aretirani že ljudje, ki so imeli po 15 rubljev drobiža. To izredno strogo stopanje vlade in se bolj provinčnih oblastev pa je privedlo rusko denarstvo in gospodarstvo do pravega kaosa in do popolnega propadanja denarne vrednosti.

Navzlic strogosti in smrtnim obsojam pa se dalje vrši tesaviranje kovanega denarja. Pred tedni so plačevali se tri rublje za dva rublja kovanega denarja. Danes pa plačujejo kmetje že po pet rubljev. Seveda pa je postopanje oblastev mnogo ljudi preplašilo. Številni kmetje in trgovci sploh odklanjajo sprejeme kovanih novcev, ker se bojijo sitnosti in prodajajo blago le za cele bankovce. Vedno več pa je tudi onih, ki sploh odklanjajo denar in dajejo blago le za drugo blago. Vse kaže, da prihaja Rusija k najprimitivnejšemu načinu blagovnega prometa. To pa pomeni v gospodarskem razvoju velik korak nazaj, ki ga je zakrivila sovjetska vlada sama, ki je pustila tiskati vedno nove in nove bankovce, da se reši finančnih težav; sedaj so nastopile neizogibne posledice inflacije, pa hoče vso krivdo odvaliti na "spekulante".

Najrazkladnejši ukrepi vlade tudi ne morejo preprečiti, da je zadnje prsto blago izginilo iz prometa. Trgovine so prazne in celo kolinska voda je postala redek predmet. Pri tem pa cene v prostem prometu rapidno naraščajo. Ko je vlada uvedla za konzumne predmete, kakor kruh in živila nakaznice, je bilo vnapre jasn, da se bo tem bolj razvil tihotapstvo in verizništvo, čim večja bo razlika med oficijelno ceno in ceno v prostem prometu. Prav tako jasno pa je bilo, da ne bo mogoče preprečiti zlorab od strani uradnikov in nameščenec v državnih trgovskih poslovalnicah. Za primer razvrednotenja rublja naj bo navedeno, da je sirovo maslo pred vojno stalo 70 kopek za kg; danes pa stane na nakaznice 3 rublje 60 kopek, dočim se v prostem prometu plačuje že po 15 do 25 rubljev. Ta zadnja cena najbolj kaže, kako daleč je padla že vrednost ruskega denarja. Ena-

ko je tudi z drugim blagom. Cigarete, ki stanejo v državnih trgovinah 50 do 60 kopek za škatlico, se plačujejo v tihotapskem prometu po 2 do 3 rublje. Količine blaga, ki jih je mogoče dobiti na nakaznicah, so vedno manjše, kar ima za posledico, da se tihotapski promet vedno bolj razvija. Ni čudna, da skušajo tihotapski elementi pri takih razmerah priti v posest blaga iz državnih prodajal, da se redno bolj razvija korupcija med uradnikom in nameščenstvom teh prodajal in da je možno velikega zaslužka dovedla do velikih zlorab uradnikov, od katerih so nekateri svoj korak morali že poplačati z življenjem. Vse to pa je bilo po gospodarskih zakonih, ki jih tudi sovjetska vlada ne more odpraviti, v naprej pričakovati, kajti sredstva, ki jih je vlada uporabljala, da odstrani nezdružne razmere, so le še pospešila razvoj kaotičnih razmer.

NOVA KRAJEVNA IMENA V RUSIJI.

Sovjetska vlada hoče polagoma iztrebiti vse, kar spominja na stare razmere in kapitalistični družbeni red. Tako se je spravila tudi na krajevna imena in odpravila je vsa ona, ki so v kakršnikoli zvezi s carskim režimom. Pri izpremembi krajevnih imen so prišla seveda na vrsto najprej večja mesta, kajti manjših krajev je v Rusiji toliko, da bo trajalo še leta in leta, predno bo proces čiščenja tudi v tem pogledu končan. Večja mesta so povečini že dobila druga imena.

Tako se imenuje prejšnji Jekaterinburg Sverdlovsk po znanem boljševiškem pravku Sverdlovu. Novonikolajevsk je zdaj Novosibirsk, Petrograd je že davno Leningrad. Sevostopol je postal kot prestolnica tatarske republike na Krimu Ahiaj, Harkov, ki je prevzel namesto Kijeva vlogo središča Ukrajine, se imenuje zdaj Zinovjevsk, po glavnem strebu III. internacionalne Zinovjevu.

LLOYDOVI BOŽIČNI IZLETI.

Božič je najkrajše praznik kristjanskega sveta. To je dan ljubezni in "dobre volje" napram vsem ljudem na zemlji, ko sleherni, ki količkar zmore, daje darove prijateljem in sorodnikom. Nbenega lepšega in ljubeznivejšega darila za vaše ljudi v stari domovini si ne morete predstavljati kot "da preživite božične praznike v njihovi sredi.

Za udobnost onih, ki nameravajo preživeti božične praznike s svojimi družinami in prijatelji v stari domovini, je pripravil North German Lloyd tri osebno vodene božične izlete. Dva teh božičnih izletov se bosta vrstila na najhitrejših parnikih, kar jih pljuje.

"BREMEN" bo zapustil New York dne 6. decembra, "EUROPA" 16. decembra. Tretji izlet bo na priljubljenem kabinskem parniku "BERLIN", ki odpluje 11. decembra.

Zdaj so v veljavi zimske cene, ki slehernemu omogočajo, da obišče svojo domovino tekom praznikov.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Delegatje INVESTMENT BANKERS' ASSOCIATION of AMERICA so na letni konvenciji v New Orleansu ugotovili, da se nezaposlenost v tej deželi manjša, da se bodo delavske razmere v letu 1932 znatno izboljšale in da bodo leta 1932 normalne.

Ne glede nato, kakšne so ali bodo razmere, resnica je, da so prihranki vsakemu v sili in potrebi najboljša pomoč in je varčevanje in hranjenje prva pot do samostojnosti.

Vloge obrestujemo od 1. okt. naprej po 4% in obresti pripisemo h glavnici vsakega 1. jan. in julija. Obrestovanje se vrši mesečno. Da je denar pri nas varno naložen, dokazuje dejstvo, da ima država NEW YORK sama pri nas naložen denar.

SAKSER STATE BANK
88 Cortlandt Street
NEW YORK, N. Y.

Neljubljena žena.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

23

(Nadaljevanje.)

— Ne, ne. A tvojo dedščino, je rekel moj oče, naj ti izplačam šele tedaj, ko bi se poročila ali drugače zapustila hišo!

Ria se je prestrašila.

— Jaz potrebujem denar takoj!

Mojreče se je ozrl vanjo.

Ali je delala tajne dogove?

Takoj pa je zavrnil ta sum. Bila je vedno brez vsakih potreb in vedno ji je ostalo nekaj denarja od vsote, katero je dobila vsaki mesec. To vsoto pa mora imeti na vsak način!

— Samoposebi je umevno, Ria, da boš dobila ta denar od mene, ne da bi kršil tvoje zapuščine. Ali imaš dost šest tisoč mark? Ali pa bi rada več?

Razmišljala je za trenutek, če naj prosi takoj za dvest tisoč mark. Rekla pa si je, da bo brez dvoma polizvedoval, kaj hoče početi s tako veliko vsoto denarja.

— Dovolj imam, — je rekla konečno. — Obteži mojo dedščino!

Vzel je iz blagajne šest bankovcev po tisoč mark ter jih polčil pred njo.

S tresočo se roko je spravila denar v svojo torbico. Bilo ji je skrajno mučno vzeti denar ravno od Heinza.

Tega bi nikakor ne storila, če bi ne veljalo njegovemu lastnemu pridu.

— Sramotno je, izrabljati tvojo dobroto, — je rekla, vsa zmedena. Pri tem je izgledala tako mična, da ga je sililo postaviti takoj neko važno vprašanje.

Vendar pa si ni hotel priznati, da je stremel po tem, da dobi njen priznavačni odgovor.

Povsem mirno in odločno jo je vprašal:

— Ali imaš nekoliko časa, Ria? Rad bi se nekaj dogovoril s teboj, ker si že ravno tukaj. Govoril bi rad glede bodočnosti.

Ria je prebledela.

Gotovo jo je hotel poslati proč iz njegove hiše, nekam, kjer bi ne bil on.

Bala se je te odločitve. Strahoma je zaprla oči, kot da noče videti, kar se je bližalo.

— Jaz imam časa, — je zajecala.

Nekaj časa je stal molče pred njo ter gledal navzdol nanjo. Bil je bolj razburjen, kot bi si hotel priznati.

— Ria, ali se spominjaš zadnjih besed, katere je izgovoril moj oče? Stisnila je skupaj roki ter pokimala.

— Da, Heinz.

— Ali veš, da je moj oče položil tvoj blagor in tvojo bodočnost v moje roke in da je takorekó položil tvojo usodo v moje roke?

— Da, — je rekla zopet pritajeno.

Vzdihnil je globoko ter se prisilil k miru.

— Ali imaš kako željo glede svoje bodočnosti?

Zmajala je molče z glavo.

— Kaj bi ti bilo ljubše, — ostati pri meni ali pa pričeti novo življenje drugod? Jaz bi seveda skrbel zate, kot za svojo rodno sestro?

Njena edina misel je bila:

— Stori iz mene, kar hočeš, le ne preženi me iz svoje bližine!

Tega pa ni izgovorila.

Nekaj časa pomleje pa je rekla:

— Stori la bom, kot želiš.

Prijel jo je za roko s trdnim oprijemom.

— Ria, ali je tvoje srce še prosto?

— Moje srce — je prosto! — je rekla mučno, ne da bi ga pogledala.

On se je sklonil še nižje k njej.

— Hočem ti povedati: — Ostanj pri meni, Ria. Tako si mi draga kot sestra in smatram te kot zapuščino svojega očeta. Kot brat in sestra ne moreva živeti skupaj radi ljudi. Moj oče je rekel: — Vzemj jo na svoje srce! Ali bi rada postala moja žena, Ria?

Skočila je pokonci te zrla nanj.

Temna rdečica je stopila v njen obraz, nakar je pričela omahovati ter omahnila nazaj na stol, brez moči.

Ria ni vedela, kaj se ji je zgodilo.

Šumelo je pred njenimi ušesi in soba se je pričela vrteti pred njo. Veliko veselje je bilo v njej, a obenem globoka žalost. Kot pričarana se je pojavila pred njo postava lepe Sibille.

Njo je namreč ljubil Heinz.

Hotel je dati svojo roko brez srca.

Ona mu je bila le sestra!

Da jo oprosti skrbi za bodočnost ter izpolni oporoko očeta, jo je hotel vzeti za ženo.

Že je odprla usta, da izgovori odločno: — Ne!

V istem trenutku pa jo je presunila misel, ki je odgnala besedo z njenih ust.

— Če bi postala njegova žena, bi mi nikdo ne mogel ničesar, tudi Heinrich Krause ne! Izpolnila bi lahko njegove zahteve in Heinz bi ne izvedel ničesar! Nikdo bi mu ne mogel vzeti premoženja. Jaz bi za vedno ostala pri njem!

Heinz jo je opozoval nemirno.

Videl je boj, ki se je zrcalil na njenem obrazu ter videl, kako izpreminja svojo barvo. Nestrpno je čakal njenega odgovora.

— Ti si bila prestrašena vsled moje ponudbe, Ria. Pripravi ti te moral ali vsaj čakati. Čas sem slabo izbral, ker smo še v žalosti. Sedanje stanje pa ni vzdržno, kaj ne?

Zakon, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ima več upanja, da bo srečen kot pa zakon, ki je bil sklenjen v prvem navalu strasti. Ne morem si predstavljati svoje hiše brez tebe! Ali se ne moreš odločiti ter zaupati meni tvojo bodočnost?

Ria je poslušala z bolestin' občutkom te mirne in nestrastne izjave. Kako z veseljem bi privolila, če bi blestela le majhna senca ljubezni iz teh njegovih besed!

To pa bi bilo seveda preveč sreče!

Merala bi biti vesela, da sme ostati pri njem, da jo bo zavaroval kot pred usodo.

Kot dobra tovarišica bo vsaj korakala poleg njega.

Njegova ljubezen je pripadala lepi Sibilli Jansen. Njej ni ostalo nič, kot njegovo spoštovanje, — njegovo bratovsko nagnenje, — njej, — neljubljene ženi!

Ta beseda se je zapicila ostro v njeno srce.

Obvladala se je vendar nasilno. Tiho in udano je pogledala k njemu. V njenih očeh je ležal izraz, ki ga je čudno ganil ter zadel v njegovo najbolj globoko dušo, ne da bi si mogel razlagati vso to stvar.

Spoznal pa je, da leži za temi velikimi otroškimi očmi deklice — dužarelo nasproti iz teh oči!

Spoznal pa je, da leži za temi velikimi otroškimi očmi deklice — duša, koje globine ni premeril še dosedaj. Sedaj je podal Riiji roko z odločno potezo.

— Jaz hočem, Heinz, — je rekla pritajeno, a odločno.

Videla je, kako so njegove oči radostno zabiskale.

Vzel je torej njeno roko ter jo poljubil nežno in viteški.

Njegova roka pa se ni naslonila nanjo in njegovi ustnici niso iskali njenih. To je bila nežna strpljivost z njegove strani. On se ji ni hotel vsiljevati.

Ona pa je smatrala to za znamenje hladnega občutka.

In vendar se mu je zahvaljevala, da se ni prisilil k neznosti, ki ni prihajala prav iz srca.

Roko v roki sta ostala nekaj časa ter se gledala s pošteno voljo. Globoko v notranjosti pa sta obljubila drug drugemu, da bosta bdžala v očeh blagor drugega.

(Dalje prihodnjilj.)

6 DNI PREKO OCEANA

Najboljše in najbolj izgodna pot za potovanje na zapadne ameriške:

FRANCE 14. nov. (7 P. M.)
Ile de France 21. nov.; 12. dec.
(7 P. M.) (10 P. M.)
PARIS 5. dec.; 24. dec.
(4 P. M.) (4 P. M.)

Najboljše pot po Salmici. Vseboje je v posebni kabini s vsami modernimi udobnostmi. — Pijača in slava. Francoska kuhinja. Izredno nizke cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

BOŽIČ

V "STARI DOMOVINI"

Obiščite svoje sorodnike in prijatelje tekom božičnih praznikov.

VOLENDAM

9. decembra

ROTTERDAM

13. decembra

Ta odplutja bodo pod osebnim vodstvom uradnikov naše proge.

Za pojasnila vprašajte kateregakoli zastopnika ali

HOLLAND-AMERICA LINE
24 STATE STREET NEW YORK

POGIN SODOME IN GOMORE

Po poročilih carigradskih listov nadaljujejo jezuiti po naročilu papeškega biblijskega inštituta izkopavanje na mestu, kjer se izliva Jordan v Mrtvo morje ter so v zadnjem času dosegli odkritja, ki v polni meri potrjujejo katastrofo mest Sodome in Gomore, o kateri poroča židovsko sv. pismo. Raziskovalcem se je posrečilo najti sledove in ostanke teh dveh prazgodovinskih mest. Izkopali so razvaline hiš, med njih židovi pa so našli človeška okostja, razno domače orodje. Debela plast pepela, ki leži nad temi razvalinami, govori zato, da sta bili obe mesti uničeni po ognjenem dežju. Slog uničenih poslopj kaže na 3000 let pred našim štetjem, po arheoloških raziskovanjih pa sta bili mesti, ki sta le poldrugi kilometer vsakebi, uničeni okoli leta 2000 pred našim štetjem.

Iz množice najdenih predmetov se dajo izvajati zanimivi zaključki o življenju pradednih prebivalcev obah porušenihi mest. Izkopnine bodo prenesli v papeški muzej v Rim. Izkopavanje pa bodo skrbno nadaljevali in učenjaki so zelo radovedni na nadaljnje najdbe.

DELO PISARNIŠKEGA

URADNIKA

Uradnik madžarske državne blagajne George Szentpetyer je izračunal, kako ogromno delo opravi državni pisarniški uradnik od prvega dne službe do trenutka, ko stopi v zasluženi pokoj in začne dobivati krvavo zasluženo pokojnino. Zanimive rezultate svojega truda je objavil v "Pesti Hirlapu". Mož je prišel po napornem računanju do naslednjih rezultatov:

Če je pisarniški uradnik marljiv, napiše v minuti 30 besed. Dolžina črt pojdinih črk v teh 30 besedah znaša poldrugi meter. Uradnik dela povprečno 6 ur na dan in 280 dni v letu. — V 40 letih službe napiše 362.880.000 besed, kar pomeni, da napravi s peresom 60.480 km dolgo pot, katero bi prehodil dober pešec v treh letih, če bi hodil 60 km na dan. Teh 362.880.000 besed bi zapolnilo 76.160 strani obsegajočo knjigo, na vsaki strani bi bilo 56 vrstic, v vsaki vrstici 90 črk.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

26. novembra: Newburg-Cleveland.
30. novembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.
7. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.
14. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill.
Gretosar B a n o v e c,
6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kretanje Parnikov

Shipping News

28. oktobra: Deutschland, Cherbourg, Hamburg America, Cherbourg, Hamburg Berengaria, Cherbourg	26. novembra: Mauretania, Cherbourg America, Cherbourg, Hamburg
31. oktobra: Majestic, Cherbourg Augustus, Napoli, Genova	29. novembra: Saturnia, Trst Homeria, Cherbourg Deutschland, Cherbourg, Hamburg
1. novembra: New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam	3. decembra: Aquitania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Hamburg, Cherbourg, Hamburg
4. novembra: Columbus, Cherbourg, Bremen	4. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen
5. novembra: Mauretania, Cherbourg President Harding, Cherbourg, Hamburg, Cherbourg, Hamburg	5. decembra: Paris, Havre Bremen, Cherbourg, Bremen Olympic, Cherbourg Augustus, Napoli, Genova
6. novembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen	10. decembra: Vulcania, Trst Berengaria, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Hamburg Conte Biancamano, Napoli, Genova
7. novembra: Homeria, Cherbourg Republic, Hamburg Statenland, Boulogne Sur Mer, Rotterdam	11. decembra: Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen Roma, Napoli, Genova
8. novembra: Leviathan, Cherbourg St. Louis, Cherbourg, Hamburg	12. decembra: Ile de France, Havre St. Louis, Cherbourg, Bremen
9. novembra: Conte Biancamano, Napoli, Genova	15. decembra: Europa, Cherbourg, Bremen
12. novembra: Vulcania, Trst Aquitania, Cherbourg George Washington, Cherbourg, Hamburg Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg	16. decembra: Mauretania, Cherbourg
13. novembra: Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen	17. decembra: President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg New York, Cherbourg, Hamburg
19. novembra: Berengaria, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg New York, Cherbourg, Hamburg	18. decembra: Dresden, Cherbourg, Bremen
20. novembra: Dresden, Cherbourg, Bremen	23. decembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
21. novembra: Ile de France, Havre Majestic, Cherbourg	24. decembra: America, Cherbourg, Hamburg
22. novembra: Milwaukee, Cherbourg, Hamburg	26. decembra: Bremen, Cherbourg, Bremen Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
23. novembra: Conte Grande, Napoli, Genova	27. decembra: Paris, Havre Leviathan, Cherbourg
25. novembra: Europa, Cherbourg, Bremen	31. decembra: President Harding, Cherbourg, Hamburg

BRZA ZVEZA
v EVROPO
preko Hamburga na naših modernih parnikih

HAMBURG DEUTSCHLAND
ALBERT BALLIN NEW YORK
Redna tedenska odplutja. Zmerne cene. Dirketna železniska zveza z Jugoslavijo.

Redna odplutja tudi na naših znanihih kabinskih parnikih
ST. LOUIS, MILWAUKEE in CLEVELAND
Za navodila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE
39 Broadway + + + New York

KDOR ŽELI PREŽIVETI BOŽIČNE PRAZNIKE med SVOJIMI v STARI DOMOVINI

je vabljen, da se pridruži enemu naših skupnih izletov. To leto priredimo še dva skupna izleta:

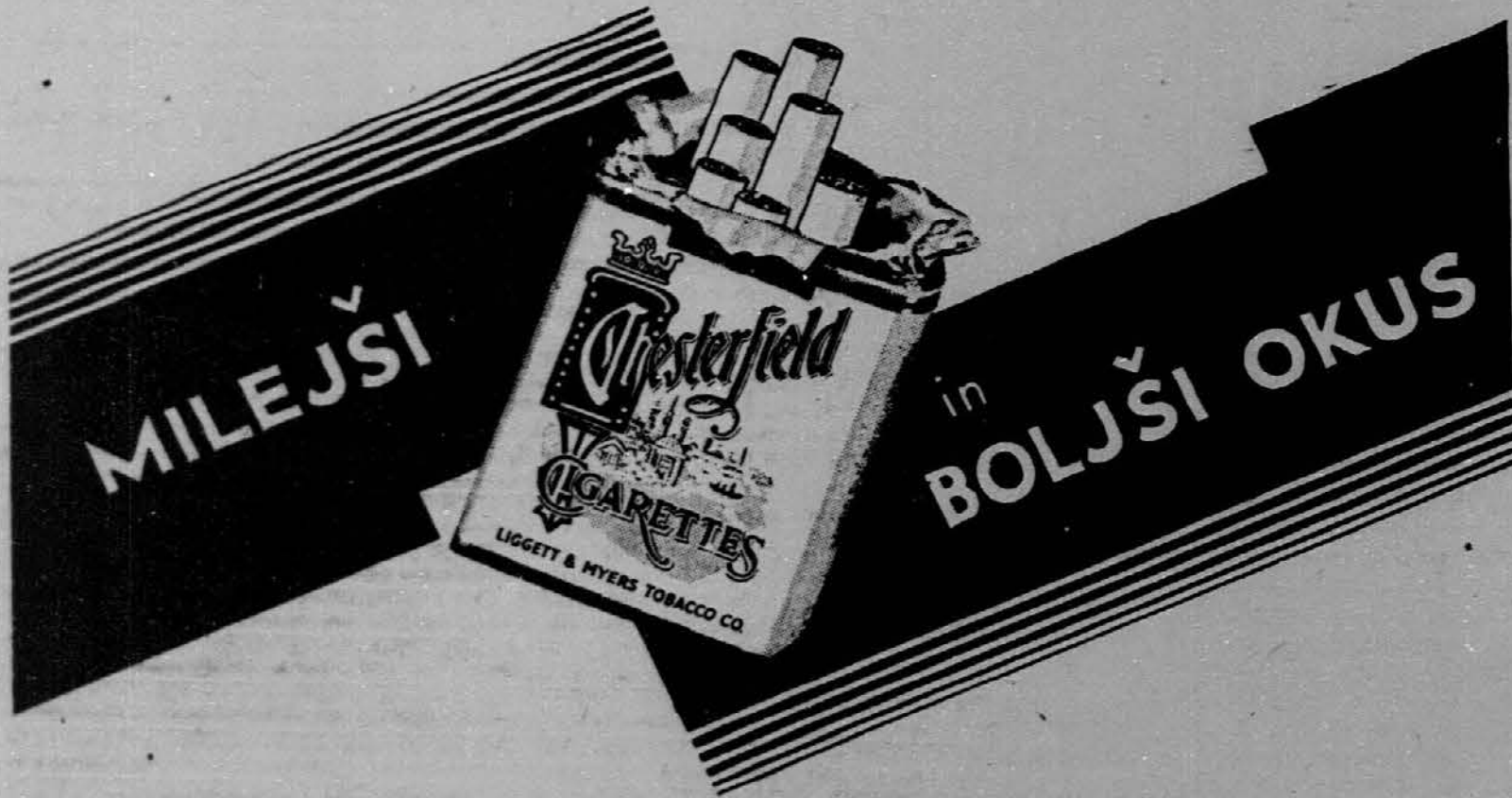
Po **FRANCOSKI PROGI** s parnikom "ILE DE FRANCE" preko Havre:
VELIKI BOŽIČNI IZLET
dne 12. decembra 1930

Po **COSULICH PROGI** z motorno ladjo — "VULCANIA"
VELIKI BOŽIČNI IZLET
dne 10. decembra 1930

NA OBISK V STARO DOMOVINO — zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavnim potom došel v to deželo.

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizejev, permitov itd., pišite na najstarejšo slovensko tiskovno, preko katere so že sto in sto-tisoč potoval v popolnem zadovoljstvu. Vseled 40 letne prakse v tem poslu Vam lahko jamči za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažneje, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

Sakser State Bank
82 CORTLANDT ST., NEW YORK
Tel. Barclay 0380

... pomislite, kaj to pomeni

NAŽGITE ENO in prepričajte se sami. Potem boste spoznali, kaj pomeni "milejši in boljši okus". Uživali boste Chesterfield bolj kot katerokoli drugo cigareto.

★ one zadovoljujejo — zato je to **Chesterfield** ENA bo vedno prednjačila